

Advies van 26 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. R.J.M.M. de Bont te Waalre,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Assumptionisten.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 december 2010. Op 13 januari 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], regionale overste van de Congregatie.

1.2. Op 22 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klaagster en haar echtgenoot waren aanwezig, bijgestaan door mr. De Bont. Eveneens aanwezig was pater [naam] en voorts een andere door klaagster aangeklaagde persoon (hierna aangeduid als de andere aangeklaagde). De klacht is inhoudelijk behandeld. Het verloop van de zitting blijkt uit de aantekeningen van de griffier, die aan partijen zijn toegezonden. De verklaringen van klaagster alsmede de verklaringen van de andere aangeklaagde op die zitting zijn afgelegd in aanwezigheid van Overste [naam]. Ook de stukken uit beide dossiers, althans ten minste die ten behoeve van die zitting voorhanden waren, zijn hem bekend.

1.3. Op 13 oktober 2011 is door de griffie ontvangen een brief van pater [naam] waarin hij, kort gezegd, melding maakt van hem bekend geworden nieuwe feiten met betrekking tot de klacht die maken dat hij zijn eerdere schuldbekentenis opschort totdat nader onderzoek is verricht. Door de Klachtencommissie is de zaak aangehouden voor beraad. Tussen mr. De Bont en pater [naam] is vervolgens, met afschrift aan de Klachtencommissie, gecorrespondeerd over de door pater [naam] gestelde nieuwe feiten en door klaagster naar aanleiding daarvan ingebrachte nieuwe stukken.

1.4. Op verzoek van de voorzitter van de Klachtencommissie heeft de heer [naam], bijzondere griffier van de Klachtencommissie (hierna: '[naam]'), achtereenvolgens gesproken

met – voor zover voor deze klacht van belang – klaagster, pater [naam] (in aanwezigheid van diens juridisch adviseur de heer mr. [naam]) alsmede de zus van klaagster, mevrouw [naam] (hierna: '[naam]'). De verslagen van de gesprekken behoren tot het dossier.

1.5. Bij brief van 21 december 2012 zijn partijen uitgenodigd voor de nieuwe mondelinge behandeling van de klacht op 15 januari 2013. In een brief van 10 januari 2013 heeft pater [naam] verzocht de onderhavige klacht gelijktijdig (gevoegd) ter zitting te behandelen met die van klaagster tegen de andere aangeklaagde persoon als hiervoor bedoeld. Omdat mr. De Bont daar namens klaagster gemotiveerd bezwaar tegen heeft gemaakt, heeft de voorzitter het verzoek om gevoegde behandeling niet ingewilligd. Daarop heeft pater [naam] in een brief van 14 januari 2013 meegedeeld niet ter zitting te zullen verschijnen.

1.6. Op 15 januari 2013 heeft te Utrecht voornoemde zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan mr. De Bont voornoemd.

Namens de Congregatie is niemand verschenen.

2. De klacht

2.1. Het gezin waarin klaagster opgroeide bestond, naast haar ouders, uit drie zoons en vier dochters. Zij woonden in [plaats]. Klaagster was het op één na oudste kind en de oudste dochter. De vader van klaagster was [functie], haar moeder was huisvrouw.

De thuissituatie van klaagster was zeer moeilijk. De ouders van klaagster waren zeer streng gelovig en de kinderen werden dan ook zo opgevoed. Zij leerden dat alles buiten het huis de duivel, hel en verdoemenis was. De enige personen die bij hen thuis kwamen, waren religieuzen. Klaagster nam geen vriendjes of vriendinnetjes mee naar huis, ze leidde een afgezonderd leven.

Op enig moment richtte de vader van klaagster de stichting [naam] (“[naam]”) op. Hij zamelde fanatiek geld in voor deze stichting. De missionarissen die vanuit het buitenland op vakantie naar Nederland kwamen, logeerden in het ouderlijk huis van klaagster.

Aangeklaagde werd kapelaan in [plaats] en raakte bevriend met de vader van klaagster. Aangeklaagde kwam vrijwel dagelijks op bezoek in het ouderlijk huis van klaagster. Eind 1968, klaagster was toen zestien jaar oud, begon het misbruik. Aangeklaagde vroeg klaagster te komen poetsen in zijn kamer aan de [straat] in [plaats]. Aangeklaagde dwong klaagster bij die gelegenheid hem te kussen en oraal te bevredigen. Klaagster is nadien in een periode van ongeveer ruim een jaar, in augustus 1970 vertrok aangeklaagde naar [plaats], vele malen misbruikt door aangeklaagde. Het misbruik bestond naast voornoemde handelingen ook uit verkrachting. Aangeklaagde dwong klaagster door fysiek geweld tot de seksuele handelingen. Hij sloeg klaagster. Het misbruik vond zowel plaats in de kamer van aangeklaagde in [plaats] als in de sacristie van de kerk in [plaats]. Aangeklaagde had klaagster aangemoedigd een kinderkoor op te zetten. Klaagster deed dat graag omdat het haar de kans bood een activiteit buitenshuis te ondernemen. Het bood aangeklaagde echter ook gelegenheid tot voornoemd misbruik in de sacristie.

2.2. Klaagsters kennismaking met seksualiteit was hierdoor negatief. Het stond voor haar gelijk aan dwang en pijn. Klaagster voelde zich vernietigd, een stuk vuil. Zij is gaan zwijgen en ging aan anorexia lijden. Het was een schreeuw om aandacht maar ook een poging om niet

meer aantrekkelijk te zijn voor (onder meer) aangeklaagde. Ze heeft allerlei fobieën ontwikkeld. Klaagster brengt ook haar miskramen in verband met het misbruik.

2.3. Klaagster wil dat het misbruik 'uit haar lijf gaat'. Zij wil horen dat het niet haar schuld is. Zij wil erkenning van het gebeurde, zodat zij weer met respect naar zichzelf kan kijken.

3. De reactie op de klacht

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn inhoudelijke reactie van 13 januari 2011 en ter gelegenheid van de zitting van 22 september 2011 schuld bekend voor het door aangeklaagde gepleegde misbruik en daarvoor excuses aangeboden.

3.2. In de brief van 13 oktober 2011 is pater [naam] teruggekomen op zijn schuldbekentenis nadat hij had gesproken met [naam], een zus van klaagster. Volgens pater [naam] stelt [naam] dat de verklaringen van klaagster niet geloofd moeten worden. Mede op grond daarvan wordt de klacht (alsnog) door pater [naam] betwist.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de hiervoor genoemde Procedure zoals die gold vóór 1 november 2011. Volgens artikel 2.1. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden.

4.2. De Klachtencommissie dient te beoordelen of objectief gezien voldoende feiten en omstandigheden kunnen worden vastgesteld om te oordelen dat aannemelijk is dat het misbruik heeft plaatsgevonden.

4.3. De Klachtencommissie is van oordeel dat klaagster op beide zittingen en tegenover [naam] gedetailleerd en op authentieke wijze haar verhaal heeft verteld. De verklaring van klaagster wordt ondersteund door die van haar echtgenoot. Hij verklaart dat hij gedurende de relatie met klaagster, zij hebben elkaar in 1977 ontmoet, duidelijk heeft gemerkt dat klaagster bang was van aangeklaagde. Zo wilde klaagster niet met hem [plaats] omdat aangeklaagde daar in de parochie benoemd was.

Daarnaast heeft de Klachtencommissie vastgesteld dat de huiselijke sfeer en de omstandigheden thuis, zoals door klaagster beschreven, op hoofdlijnen bevestiging vinden in de ervaringen die de andere aangeklaagde daarover in zijn verweerschrift en/of ter zitting schriftelijk en/of mondeling heeft gegeven.

4.4. Voorts kan belangrijk steunbewijs worden gevonden in de verklaringen van de andere aangeklaagde, die op de zitting van 22 september 2011 aanwezig was. Deze andere aangeklaagde woonde in dezelfde periode als aangeklaagde in het pand aan de [straat] in [plaats] en kende zowel klaagster als aangeklaagde persoonlijk. De andere aangeklaagde heeft ter zitting verklaard dat hem bekend was dat aangeklaagde ook gevoelens had voor [naam] (klaagster), hetgeen tot jaloezie tussen hen (de aangeklaagden) leidde. Ook had aangeklaagde hem (de andere aangeklaagde) ooit toevertrouwd dat hij het vervelend vond dat hij steeds verliefd werd op meisjes. De andere aangeklaagde heeft voorts verklaard dat hij wel

op de hoogte was van het bestaan van een relatie tussen klaagster en aangeklaagde, ook al kende hij niet precies de aard van het contact tussen beiden.

4.5. De Klachtencommissie acht op grond van voornoemde omstandigheden aannemelijk dat tussen klaagster en aangeklaagde een verhouding (relatie) heeft bestaan waarbinnen seksuele handelingen hebben plaatsgevonden. Die relatie tussen aangeklaagde en, de toen minderjarige, klaagster dient dan ook, gelet op artikel 1.2. van de procedure te worden aangemerkt als seksueel misbruik. De klacht is derhalve gegrond.

4.6. De verklaringen van zus [naam] doen naar het oordeel van de Klachtencommissie aan het vorenstaande niet af. Daarbij heeft de Klachtencommissie het volgende van betekenis geacht. In de eerste plaats, zoals hierboven reeds overwogen, blijkt dat klaagsters beschrijving van de sfeer thuis bevestigd wordt door de andere aangeklaagde, terwijl [naam] omstreeks elf jaar was toen dit speelde. De strekking van de verklaring van [naam] komt er op neer dat zij het relaas van klaagster niet gelooft. De Klachtencommissie wijst er op dat zij vaker wordt geconfronteerd met seksueel misbruik dat aannemelijk moet worden geacht, terwijl collega's of bekenden daarvan niet op de hoogte waren noch zich dat konden voorstellen. Deze verklaringen van [naam] zijn naar het oordeel van de Klachtencommissie derhalve niet van dien aard dat, gelet op de overwegingen onder 4.3 en 4.4, niet van het relaas van klaagster kan worden uitgegaan, nog los van de omstandigheid dat klaagster en [naam] zijn verwikkeld in een procedure met betrekking tot de verdeling van de nalatenschap van hun ouders, waarbij klaagster (tezamen met de andere kinderen) tegenover [naam] staat.

4.7. Samenvattend moet derhalve worden gezegd dat sprake is geweest van een seksuele, althans seksueel getinte, relatie tussen aangeklaagde en klaagsters die, gelet op artikel 2.1. van de procedure moet worden aangemerkt als seksueel misbruik. Weliswaar acht de Klachtencommissie het niet onaannemelijk dat in een relatie van die aard en duur handelingen en gedragingen hebben plaatsgevonden zoals klaagster beschrijft, maar het is voor de Klachtencommissie niet mogelijk gebleken om concreet vast te stellen of aannemelijk is dat en in welke frequentie de door klaagster gestelde feiten en handelingen in die relatie daadwerkelijk hebben plaatsgehad. Wel is aannemelijk dat bedoelde relatie tussen aangeklaagde en klaagster ruim een jaar (eind 1968 tot begin 1970) heeft geduurd.

4.8. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zestien jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een persoon die zij moest kunnen vertrouwen. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert pater [naam], regionale overste van de Congregatie der Assumptionisten, de klacht in voege als voormeld gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 februari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van artikel 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan pater [naam] en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 18.1 van de Procedure stelt pater [naam] binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 18.2 van de Procedure geeft pater [naam] daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van pater [naam].